

Cuprins

Cuvânt-înainte.....	15
Capitolul 1	
Apariția și evoluția instituției publice de statistică în România	17
1.1. Apariția și evoluția statisticii	17
1.2. Primii germeni ai statisticii oficiale din România	22
1.3. Organizarea sistemului statistic în România	27
1.4. Școala și învățământul statistic în România	30
1.5. Câteva lucrări statistice mai semnificative	30
1.6. Reflectarea statisticii prin mijloace scrise și vorbite	33
1.7. Statistica oficială românească pe plan internațional	34
Capitolul 2	
Introducere în studiul statisticii.....	37
2.1. Scurt istoric al apariției și dezvoltării statisticii	37
2.2. Obiectul și metoda statisticii.....	39
2.3. Concepte de bază folosite în statistică	41
Capitolul 3	
Observarea, sistematizarea și prezentarea datelor statistice.....	45
3.1. Observarea statistică	46
3.1.1. Programul observării statistice	46
3.1.2. Metode de observare statistică	48
3.1.3. Erorile de observare statistică	50
3.1.4. Controlul datelor statistice	51
3.2. Metode de prelucrare primară a datelor statistice.....	52
3.2.1. Conținutul prelucrării datelor statistice.....	52
3.2.2. Centralizarea datelor statistice	52
3.2.3. Metoda grupării.....	53
3.3. Prezentarea datelor statistice	55
3.3.1. Serii statistice	55
3.3.2. Tabele statistice.....	57
3.3.3. Reprezentări grafice	58
Capitolul 4	
Indicatorii statistici	61
4.1. Indicatorii statistici primari și derivați.....	61
4.2. Mărimile relative.....	63
4.3. Mărimile medii.....	69
4.4. Indicii, ca indicatori derivați.....	75

Capitolul 5

Analiza seriilor de repartiție de frecvențe	77
5.1. Indicatori de structură ai seriei de repartiție	77
5.2. Media aritmetică – principal indicator al tendinței centrale	79
5.3. Indicatori ai variației	81
5.3.1. Indicatori simpli ai variației	82
5.3.2. Indicatori sintetici ai variației	83
5.3.3. Indicatorii variației într-o colectivitate împărțită în grupe.....	86
5.3.4. Calculul indicatorilor variației unei caracteristici alternative	90
5.4. Analiza formei repartiției	92
5.5. Asimetrie	94
5.6. Verificarea concordanței repartițiilor teoretice cu cele empirice.....	96

Capitolul 6

Selecția statistică	99
6.1. Noțiuni generale privind selecția statistică	99
6.2. Reprezentativitatea eșantionului.....	101
6.3. Procedee de selecție folosite în practica statistică	102
6.4. Erorile cercetării selective	103
6.5. Principalele tipuri de selecție utilizate în cercetarea activității economice	108
6.6. Extinderea rezultatelor selecției asupra colectivității generale.....	113

Capitolul 7

Elemente de analiză dispersională	115
7.1. Noțiuni introductive	115
7.2. Modelul de analiză dispersională unifactorială	116
7.3. Modelul de analiză dispersională bifactorială	121

Capitolul 8

Metode de analiză statistică a legăturilor dintre variabilele economice	125
8.1. Conceptul de legătură statistică; tipuri de legături între variabilele economice	125
8.2. Metode elementare de caracterizare a legăturilor dintre variabile	128
8.2.1. Metoda seriilor paralele sau interdependente.....	128
8.2.2. Metoda grupărilor.....	128
8.2.3. Metoda tabelului de corelație.....	129
8.2.4. Metoda grafică	129
8.3. Metoda regresiei	130
8.3.1. Modele de regresie unifactorială.....	130
8.3.2. Modele de regresie multifactorială	134
8.4. Indicatorii sintetici ai corelației	135
8.4.1. Covariația.....	136
8.4.2. Coeficientul de corelație liniară simplă (r_{xy} sau r)	136
8.4.3. Raportul de corelație (η).....	137
8.4.4. Coeficientul de corelație multiplă	138
8.5. Verificarea semnificației ecuației de regresie și a coeficienților de corelație	140
8.6. Metode neparametrice de măsurare a intensității legăturilor dintre fenomene	142

8.6.1. Coeficienții de asociere și de contingență	142
8.6.2. Coeficientul de corelație a rangurilor	143
8.7. Previțiunea statistică bazată pe cunoașterea interdependenței dintre fenomenele și procesele social-economice	144
8.8. Coeficientul de elasticitate	146
Capitolul 9	
Serii cronologice	149
9.1. Noțiuni generale și clasificări	149
9.2. Sistemul de indicatori ai seriilor cronologice	152
9.2.1. Indicatori exprimați în mărimi absolute	153
9.2.2. Indicatori exprimați în mărimi relative	154
9.2.3. Indicatori medii	156
9.3. Metode de determinare și analiză a trendului	159
9.4. Metode de determinare a sezonității	166
9.4.1. Calculul sezonității folosind metoda mediilor aritmetice (MMA)	167
9.4.2. Calculul sezonității folosind metoda mediilor mobile (MMM)	167
9.4.3. Calculul sezonității pe baza metodelor analitice	167
9.5. Analiza componentei aleatorii (reziduale)	168
9.6. Interpolarea și extrapolarea pe baza datelor SCR	168
Capitolul 10	
Serii teritoriale	171
10.1. Noțiuni generale	171
10.2. Indicatorii seriilor teritoriale	172
10.3. Extrapolarea datelor în profil teritorial	175
Capitolul 11	
Indicii statistici	179
11.1. Noțiunea de indice și funcțiile indicilor	179
11.2. Clasificarea indicilor	179
11.3. Probleme teoretice privind construirea indicilor de grup	185
Capitolul 12	
Sistemul de indicatori macroeconomici	189
12.1. Necesitatea sistemului de indicatori economici	189
12.2. Cerințele care stau la baza elaborării sistemului de indicatori	190
12.3. Clasificarea activităților economice	195
Capitolul 13	
Potențialul economic	199
13.1. Conceptul de potențial economic	199
13.2. Populația și resursele de muncă	200
13.2.1. Noțiuni generale de demografie	200
13.2.2. Surse de date pentru calculul indicatorilor populației	201
13.2.3. Indicatorii numărului populației	203

13.2.4. Indicatorii structurii populației.....	206
13.2.4.1. Structura populației după sexe.....	207
13.2.4.2. Structura populației după vârstă.....	207
13.2.4.3. Structura populației după nivelul de instruire	209
13.2.4.4. Structura populației pe medii și situație economică	210
13.2.5. Indicatorii mișcării populației.....	211
13.2.5.1. Indicatorii mortalității.....	211
13.2.5.2. Indicatorii natalității și fertilității	213
13.2.5.3. Indicatorii care sintetizează mișcarea naturală a populației	214
13.2.5.4. Indicatorii mișcării migratorii a populației.....	215
13.2.5.5. Principalii indicatori ai mișcării migratorii a populației	215
13.2.6. Aspecte privind demografia în România.....	216
13.3. Conținutul și calculul resurselor de muncă	218
13.3.1. Indicatorii resurselor de muncă	218
13.3.2. Indicatorii numărului și structurii forței de muncă	221
13.3.3. Indicatorii utilizării timpului de lucru	231
13.3.4. Măsurarea gradului de neocupare a forței de muncă.....	233
13.3.5. Funcțiile indicatorilor populației și ale resurselor de muncă	235
13.3.6. Resursele umane în România	236
13.3.6.1. Tabloul general al forței de muncă în România	236
13.3.6.2. Populația activă.....	237
13.3.6.3. Populația ocupată	238
13.3.6.4. Activitatea secundară.....	239
13.3.6.5. Șomajul	239
13.3.6.6. Populația inactivă.....	240
13.3.6.7. Persoane descurajate să mai caute de lucru	241
13.3.7. Utilizările potențialului uman în România.....	241
13.3.7.1. Șomajul – evoluții și tendințe	241
13.3.7.2. Șomajul în profil teritorial	244
13.3.7.3. Concluzii privind perspectiva evoluției șomajului.....	244
13.3.7.4. Evoluția numărului pensionarilor.....	245
13.3.7.5. Pensionarii din sistemul asigurărilor sociale de stat	246
13.3.7.6. Pensia suplimentară	247
13.3.7.7. Analiza nivelului pensiilor în profil teritorial	247
Capitolul 14	
Avuția națională – concepte, măsurare și analiza indicatorilor	249
14.1. Conceptul de avuție națională, măsurarea ei.....	249
14.2. Indicatorii avuției naționale.....	250
14.3. Indicatorii resurselor naturale, ai mediului înconjurător și ai resurselor spirituale.....	260
14.3.1. Indicatorii resurselor naturale.....	260
14.3.2. Indicatorii mediului înconjurător	261
14.3.3. Indicatorii resurselor spirituale	263
14.3.4. Utilizarea indicatorilor avuției naționale	264

Capitolul 15

Sistemul Conturilor Naționale	265
15.1. Noțiuni introductive	265
15.1.1. Macroeconomia și microeconomia	266
15.1.2. Elementele specifice macroeconomiei	266
15.2. Definierea Sistemului Conturilor Naționale (SCN)	267
15.2.1. Istoricul Sistemului Conturilor Naționale	269
15.2.2. Originea Sistemului Conturilor Naționale	270
15.2.3. Trăsăturile și rolul SCN – 1993	272
15.2.4. Funcțiile Sistemului Conturilor Naționale	273
15.2.5. Obiectul de cercetare al Sistemului Conturilor Naționale	274
15.3. Principiile contabilității micro- și macroeconomice	274
15.3.1. Principiul partidei duble	275
15.3.2. Principiul continuității activității	277
15.3.3. Principiul interdependenței exercițiilor	277
15.3.4. Principiul permanenței metodelor	278
15.3.5. Principiul necompensării	279
15.3.6. Principiul entității	279
15.3.7. Principiul cuantificării monetare	279
15.3.8. Principiul costului istoric	280
15.3.9. Principiul prudenței	281
15.3.10. Principiul intangibilității bilanțului de deschidere	281
15.4. Procedeele metodei contabilității naționale	282
15.4.1. Procedee comune tuturor științelor	282
15.4.2. Procedee proprii contabilității	284
15.4.3. Procedee proprii statisticii	284
15.5. Circuitul economic de ansamblu al economiei naționale	285
15.5.1. Circuitele economice și componentele lor	285
15.5.2. Modelele de prezentare a circuitului de ansamblu al economiei naționale	286
15.5.3. Componentele circuitului economic	287
15.6. Sectoarele instituționale utilizate în Sistemul Conturilor Naționale	289
15.6.1. Societăți și cvasisocietăți nefinanciare	290
15.6.2. Instituții financiare	291
15.6.3. Societățile de asigurare	291
15.6.4. Administrația publică	291
15.6.5. Administrația privată	292
15.6.6. Gospodăriile populației	292
15.6.7. Restul lumii	292
15.7. Gruparea sectoarelor instituționale în SCN – 1993	293
15.7.1. Sectorul „Corporații nefinanciare” (S11)	295
15.7.2. Sectorul „Corporații financiare” (S12)	296
15.7.3. Sectorul „Stat” (S13)	297
15.7.4. Sectorul „Gospodăriile populației”	297
15.7.5. Sectorul „Instituții nonprofit”, ce servește sectorul „Gospodăriile populației” (S15)	297
15.7.6. Sectorul „Restul lumii”(S2)	298
15.8. Decizia Comisiei din 10 februarie 1997	298

15.8.1. Conținutul Deciziei	298
15.8.2. Modificările survenite la trecerea de la ESA 79, la ESA 95, care afectează PIB sau PNB	299
15.8.2.1. Criterii de rezidență	300
15.8.2.2. Fisim	302
15.8.2.3. Asigurări	303
15.8.2.4. Câștiguri reinvestite în investiții străine directe	305
15.8.2.5. Dobânzi	305
15.8.2.6. Creșterea naturală a plantelor de cultură	305
15.8.2.7. Programe soft și programe de baze de date	306
15.8.2.8. Echipamente și vehicule militare, altele decât armamentul	307
15.8.2.9. Servicii în curs	308
15.8.2.10. Cheltuielile pentru prospecțiuni geologice	308
15.8.2.11. Consumul de capital fix pentru construcția de drumuri, poduri, baraje etc.	309
15.8.2.12. Licențe și taxe guvernamentale	310
15.8.2.13. Evaluarea outputului pentru utilizare finală proprie și a outputului din activitate voluntară	311
15.8.2.14. Limita valorică pentru bunuri de capital	311
15.8.2.15. Criterii de demarcare a categoriilor „de piață”/„în afara pieței”	312
15.8.2.16. Subvenții	313
15.8.2.17. Creații de divertisment, literare și artistice	314
15.8.2.18. Servicii asociate utilizării de creații de divertisment, literare și artistice	315
15.8.2.19. Garaje	316
15.8.2.20. Taxe plătite de gospodării pentru înregistrarea autovehiculelor	316
15.8.2.21. Compensarea în natură a salariilor	317
15.8.2.22. Licențe pentru utilizarea activelor necorporale intangibile	317
15.8.2.23. Taxe de timbru	318
15.9. Sistemul European de Conturi (SEC)	319
15.10. Conturile regionale în Sistemul Conturilor Naționale	321
15.10.1. Noțiuni generale	321
15.10.2. Metode de regionalizare	322
15.10.3. Regionalizarea unor indicatori macroeconomici	323
15.10.3.1. Regionalizarea produsului intern brut	323
15.10.3.2. Conturile regionale ale sectorului „Gospodăriile populației”	324
15.10.3.3. Regionalizarea administrației publice	327
15.10.3.4. Regionalizarea formării brute de capital fix	329
15.11. Conturile sectoarelor instituționale în România	331
15.12. Conturi naționale trimestriale	337
15.13. Expriarea conturilor naționale în prețuri comparabile	341
Capitolul 16	
Calculul indicatorilor macroeconomici de rezultate prin utilizarea conturilor naționale	351
16.1. Necesitatea și rolul indicatorilor care exprimă rezultatele din economia națională	351
16.2. Agregarea activităților economice în SCN	352
16.3. Conturi de activitate ale subiectelor economice	353
16.3.1. Prezentarea tranzacțiilor legate de activitățile economice ale unei firme	354

16.3.2. Prezentarea tranzacțiilor legate de activitatea unei gospodării (menaj privat)	358
16.3.3. Prezentarea tranzacțiilor legate de activitatea unei instituții publice (menaj public)	360
16.4. Conturi ale sectoarelor	362
16.4.1. Conturile de producție ale sectoarelor	362
16.4.2. Conturile de venituri ale sectoarelor	364
16.4.3. Conturile de modificare a patrimoniului sectoarelor	366
16.5. Conturile macroeconomice	366
16.5.1. Delimitări și principii de bază	366
16.5.2. Activitatea de producție în SCN	367
16.5.3. Producția intermediară și producția finală	367
16.5.4. Consumul final, investițiile și amortizarea	369
16.5.5. Conceptul „intern” și conceptul „național”	370
16.5.6. Problema privind evaluarea	371
16.6. Conținutul conturilor macroeconomice	371
16.7. Indicatorii macroeconomici și metodele de calcul al acestora	377
16.7.1. Produsul intern și produsul național	377
16.7.2. Consumul privat	379
16.7.3. Consumul public (consumul statului)	380
16.7.4. Formarea brută de capital (investiții brute)	381
16.7.5. Produsul național	383
16.7.6. Venitul disponibil și venitul personal al gospodăriilor	384
16.7.7. Venitul personal al populației (gospodăriilor)	384
16.8. Aspecte privind folosirea indicatorilor sintetici de rezultate în analizele macroeconomice	385
16.8.1. Analiza evoluției, dinamicii economiei	386
16.8.2. Analiza structurii economiei naționale	388
16.8.3. Analiza eficienței folosirii factorilor de producție și a principalelor corelații macroeconomice	389
16.8.4. Folosirea indicatorilor macroeconomici în comparațiile internaționale	390
16.8.5. Analiza nivelului de trai al populației	394

Capitolul 17

Tabele input-output	395
17.1. Aspecte generale	395
17.2. Agregarea ramurilor	397
17.3. Ramura de activitate	398
17.4. Clasificarea ramurilor de activitate	399
17.5. Conținutul tabelelor input-output	400
17.6. Folosirea tabelului intrări-ieșiri în analiza statistico-economică	408
17.7. Corelații între indicatorii tabelelor input-output și cei calculați pe baza conturilor naționale	411

Capitolul 18

Eficiența folosirii potențialului economic	413
18.1. Conceptul și indicatorii eficienței potențialului economic	413
18.2. Indicatorii generali ai eficienței producției sociale	415
18.3. Indicatorii eficienței utilizării forței de muncă	416
18.4. Indicatorii sintetici ai eficienței folosirii fondurilor fixe (a capitalului fix)	424
18.5. Indicatorii sintetici ai eficienței folosirii mijloacelor materiale circulante	429

18.6. Corelații economice care pun în evidență eficiența folosirii factorilor de producție.....	432
18.7. Corelația dintre eficiența economică și costul producției	434

Capitolul 19

Nivelul de trai, calitatea vieții populației	435
19.1. Conceptul și măsurarea lui	435
19.2. Indicatorii veniturilor populației.....	436
19.2.1. Salariul real și indicele salariului real	436
19.2.2. Veniturile reale ale populației.....	440
19.3. Indicele prețurilor de consum (IPC)	441
19.3.1. Tipul de indice.....	442
19.3.2. Nomenclatoare utilizate în calculul IPC	444
19.3.3. Metoda de calcul al IPC	445
19.3.4. Utilizarea IPC	447
19.4. Analiză comparată a indicelui prețurilor de consum	448
19.5. Indicatorii consumului populației	449
19.6. Indicatorii sintetici ai dezvoltării umane.....	455

Capitolul 20

Concepte, indicatori și analiză financiar-monetară	457
20.1. Concepte și indicatori financiar-monetari.....	457
20.1.1. Indicatorii bugetului public.....	457
20.1.2. Indicatorii veniturilor bugetare	458
20.1.3. Indicatorii cheltuielilor bugetare.....	459
20.1.4. Indicatorii deficitului bugetar.....	460
20.2. Analiza principalilor indicatori financiar-monetari	463
20.2.1. Precizări privind creditele	464
20.2.2. Unele aspecte referitoare la resursele de creditare	467
20.2.3. Categoriile de credite	468
20.2.4. Activitatea de acordare a creditelor.....	470
20.2.5. Indicatori utilizați în analiza activității bancare	475
20.2.5.1. Indicatori ai rentabilității bancare.....	476
20.2.5.2. Indicatori ai riscului bancar.....	478
20.3. Situația monetară, plasamente, resurse și execuție bugetară	481
20.3.1. Situația monetară, plasamente și resurse	481
20.3.2. Execuția bugetară	483
20.3.3. Execuția bugetelor de stat și locale.....	485
20.3.4. Datoria publică	492

Capitolul 21

Metode statistice de analiză a activității de comerț exterior	495
21.1. Noțiuni introductive	495
21.2. Utilizarea grupărilor și clasificărilor statistice	499
21.3. Metode și modele de analiză a structurii comerțului exterior	500
21.4. Utilizarea balanței legăturilor dintre ramuri în activitatea de comerț exterior	502

21.5. Legăturile între fenomene și analiza acestora	507
21.6. Modelul de corelație	508
21.7. Comparații în timp și spațiu, utilizând metoda indicilor	508
21.8. Indicele raportului de schimb	511
21.9. Indicele factorial al raportului de schimb	512
21.10 Indicele de concentrare a comerțului exterior	514
21.11 Utilizarea indicelui teritorial	515
21.12. Indici internaționali de prețuri, niveluri și valori medii	516
21.13. Determinarea elasticității cererii și ofertei în comerțul exterior	517
21.14. Determinarea eficienței și rentabilității activității de comerț exterior	519

Capitolul 22

Compararea în timp și spațiu a indicatorilor sintetici în statistica macroeconomică	523
22.1. Aspecte privind comparația în timp în statistica macroeconomică	525
22.1.1. Generalități privind compararea în timp	525
22.1.2. Probleme teoretice privind alegerea indicelui prețurilor	525
22.1.3. Indici de prețuri folosiți în statistica macroeconomică	528
22.1.4. Indicele prețurilor de consum	528
22.2. Compararea în spațiu pe plan internațional – aspecte metodologice	534
22.2.1. Problemele care trebuie soluționate în realizarea comparațiilor internaționale	534
22.2.2. Utilizarea indicatorilor relativi și de nivel în comparațiile internaționale	535
22.2.3. Compararea indicatorilor între țări cu același sistem de calcule macroeconomice	536
22.2.4. Aspecte metodologice privind comparațiile internaționale între țări care folosesc sisteme diferite de calcul macroeconomic	539
22.2.5. Comparații între țări cu niveluri diferite de dezvoltare	540
22.2.6. Interpretarea rezultatelor privind comparațiile în timp și spațiu	541

Capitolul 23

Studii de caz	543
23.1.a. Studii de caz	543
23.1.b. Probleme propuse	564
23.2.a. Studii de caz	565
23.2.b. Probleme propuse	580
23.3.a. Studii de caz	581
23.3.b. Probleme propuse	588
23.4.a. Studii de caz	588
23.4.b. Probleme propuse	606
23.5.a. Studii de caz	608
23.5.b. Probleme propuse	622
23.6.a. Studii de caz	623
23.6.b. Probleme propuse	625
23.7.a. Studii de caz	626
23.7.b. Probleme propuse	634
23.8.a. Studii de caz	635
23.8.b. Probleme propuse	639
23.9.a. Studiu de caz	640

23.9.b. Problemă propusă.....	641
23.10.a. Studii de caz	641
23.10.b. Probleme propuse.....	645
23.11.a. Studii de caz	646
23.11.b. Probleme propuse.....	650
23.12.a. Studii de caz	651
23.12.b. Probleme propuse.....	656
23.13.a. Studii de caz	658
23.13.b. Probleme propuse.....	659
23.14.a. Studii de caz	660
23.14.b. Probleme propuse.....	666
23.15.a. Studiu de caz	668
23.15.b. Problemă propusă.....	668
 Bibliografie	 669